

GDAŃSK

Raport
z realizacji
Programu
Operacyjnego

INTEGRACJA
SPOŁECZNA
I AKTYWNOŚĆ
OBYWATELSKA

2021

Raport z realizacji
Programu Operacyjnego
**III. Integracja Społeczna
i Aktywność Obywatelska**
za 2021 rok

Spis treści

str. 4

Wprowadzenie. Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawę do zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2021 r. przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska.

str. 6

W pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **Fakty i liczby** odnoszące się do wybranych zagadnień odzwierciedlających procesy związane z integracją społeczną i aktywnością obywatelską.

str. 8

Ze względu na trwającą pandemię koronawirusa, w kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **Działania podjęte w 2021 r. w związku z pandemią COVID-19**, które zostały wprowadzone w obszarze integracji społecznej i aktywności obywatelskiej w celu zapobiegania rozprzestrzeniania wirusa.

str. 10

Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **Działań podjętych w 2021 roku w ramach realizacji celów operacyjnych** Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowanych jest siedem celów operacyjnych wskazanych w obszarze integracji społecznej i aktywności obywatelskiej. Wiele podejmowanych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów Operacyjnych, co w tekście zostało odnotowane jako powiązania z innymi Programami.

str. 34

Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **Wskaźniki realizacji celów operacyjnych**. Wartości wskazane za lata 2015–2021 umożliwiają dokonanie analizy zmian, jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań, interwencji i projektów.

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w Mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, tj.: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, **Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska**, Kultura i Czas Wolny, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, Atrakcyjność Inwestycyjna, Infrastruktura, Mobilność i Transport oraz Przestrzeń Publiczna.

Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad systematycznym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, jak również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się na analizie działań prowadzonych w różnych obszarach życia Miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i wzmacniać aktywność obywatelską.

Godny podkreślenia jest fakt, że realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, że przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa, mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

Gdańsk od lat jest miastem dynamicznie rozwijającym się gospodarczo, inwestującym w infrastrukturę i podejmującym szereg działań na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców. W ostatnich latach zmniejsza się liczba osób wykluczonych społecznie, doświadczających skrajnego ubóstwa, bezrobotnych mieszkańców, ograniczony został problem głodu biednych dzieci oraz bezdomności ulicznej. Polityka społeczna, w tym wsparcie rodzin i rozwiązywanie problemów społecznych, jest jednym z kluczowych priorytetów miasta. Przed służbami polityki społecznej stoi wiele nowych wyzwań, jak postępujące starzenie się społeczeństwa, programy zdrowia psychicznego, zadłużenia, migracje, rewitalizacja obszarów zdegradowanych, wspieranie rodzin, dostarczanie oferty wysoce profesjonalnych, zindywidualizowanych. Gdańsk pragnie budować społeczeństwo obywatelskie z silnymi, aktywnymi społecznościami lokalnymi, solidarne i otwarte, ludzi realizujących swoje pasje, działających bezinteresownie na rzecz innych.

Koordinator Programu

Maria Maślak

Z-ca Dyrektora ds. Programów i Projektów Społecznych, Wydział Rozwoju Społecznego,
Urząd Miejski w Gdańsku

Opiekun merytoryczny Programu

Monika Chabior

Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska ds. rozwoju społecznego i równego traktowania

Zespół Programowy

Sylwia Betlej

Barbara Borowiak

Agnieszka Huelle

Dawid Jastrzębski

Ewa Kamińska

Marcin Męczykowski

Ewa Pielak

Magdalena Skiba

Grzegorz Szczuka

Agnieszka Wróbel

Michał Zorena

3,5 tys.

osób otrzymało w 2021 r. bezpośrednie wsparcie psychologiczne w ramach Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

1471

nowych Kart Dużej Gdańskiej Rodziny wydano w 2021 r. Łącznie z kart korzystało już 17 977 osób.

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

674

projekty zgłoszono w Budżecie Obywatelskim w 2021 r., z czego 387 projektów przeszło do głosowania

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

56

osób średnio dziennie korzystało z mobilnego punktu pomocy Autobusu SOS w okresie jesienno-zimowym w 2021 r.

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

75,1 mln zł

w 2021 r. przekazało Miasto Gdańsk na dotacje dla organizacji pozarządowych w trybach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz w ustawie o zdrowiu publicznym (o 5,5 mln zł więcej przekazanych dotacji niż w 2020 r.)

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

256 tys.

osób posiadało konto w systemie Gdańskiej Karty Mieszkańca w 2021 r. (o 19 tys. osób więcej niż w 2020 r.)

źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna

13

kolejnych mieszkań przeznaczono na cele Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w 2021 r.

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

285

lokali z zasobów gminy zostało udostępnionych na preferencyjnych warunkach organizacjom pozarządowym w 2021 r.

źródło: Urząd Miejski w Gdańsku

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2021 ROKU W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19

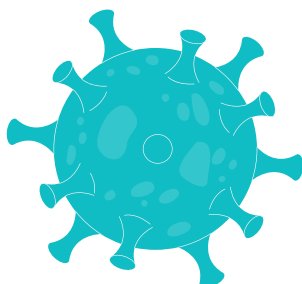
W 2021 r. kontynuowane było wsparcie seniorów oraz osób doświadczających długotrwałej izolacji społecznej, jak również innych grup szczególnie wrażliwych w czasie pandemii tj. m.in. osób w kryzysie bezdomności, osób doświadczających przemocy domowej i imigrantów. W przeciwdziałaniu rozwojowi pandemii oraz niwelowaniu jej skutków szczególną rolę odegrały organizacje pozarządowe, które na zlecenie Miasta realizowały działania pomocowe.

Działania podjęte w 2021 r. w czasie pandemii COVID-19 to m.in.:

- **Wsparcie interwencyjne osób będących w kryzysie psychicznym związanym z pandemią COVID-19** w ramach Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, którego celem jest zapewnienie optymalnych warunków i szans rozwoju psychicznego mieszkańców Gdańska oraz poprawa jakości życia osób w trudnościach i kryzysach psychicznych i z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin, opiekunów oraz otoczenia społecznego.
- **Dopłaty do czynszu z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19** – jedna z form świadczeń wypłacanych przez Gdańskie Centrum Świadczeń (GCS), uruchomiona w 2021 r. W ramach tego działania, najemcy mieszkań dotknięci ekonomicznymi skutkami epidemii COVID-19 mogli starać się o dodatki mieszkaniowe powiększone o tzw. dopłatę do czynszu.
- **Interwencja kryzysowa** – ze względu na wzrastającą liczbę zgłoszeń dotyczących przemocy podczas pandemii COVID-19 od czerwca 2020 r. funkcjonował całodobowy numer (797 909 112) pod hasłem „Dom bez przemocy”. W 2021 r. przyjęto 406 telefonów. Obsługiwano także adres e-mail: wsparcie@mopr.gda.pl, służący kontaktom (również anonimowym) osób znajdujących się w trudnej sytuacji (w tym doznających przemocy bądź chcących zgłosić potrzebę udzielenia wsparcia) z pracownikami MOPR – w 2021 r. zarejestrowano 62 kontakty e-mailowe. Numer telefonu oraz adres e-mail kampanii „Dom bez przemocy” były całodobowo obsługiwane przez wykwalifikowaną kadrę. Instytucje, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne i prawne współpracowały w ramach Miejskiego Systemu Interwencji Kryzysowej (MSIK) na rzecz skutecznego, interdyscyplinarnego wsparcia udzielanego mieszkańcom i mieszkankom Gdańska znajdującym się w sytuacjach kryzysowych oraz podniesienia skuteczności działań (łącznie 31 podmiotów). W 2021 r. do MSIK wpłynęło 10 spraw, w związku z którymi podjęto interdyscyplinarne działania mające na celu wsparcie osób potrzebujących.
- W ramach akcji **#GdańskPomaga** zlecenie **organizacjom pozarządowym zadań publicznych** skierowanych do mieszkańców najbardziej narażonych na skutki pandemii – seniorów oraz dzieci i młodzieży. Na wykonanie działań zmierzających do zapobiegania rozprzestrzenianiu się i negatywnym skutkom pandemii COVID-19 przeznaczono prawie 1,8 mln zł. Beneficjentami zadań było niemal 5,6 tys. osób, w tym 4,7 tys. seniorów.
- Ze względu na stan epidemii prowadzony był rządowy program **„Wspieraj Seniora”**, który miał na celu pomoc seniorom pozostającym w domu. Wolontariusze dostarczali zakupy, artykuły podstawowej potrzeby, w tym spożywcze, środki higieny osobistej. W 2021 r. pomocą programu objęto 788 osób.

- Rozpoczęto realizację projektu „**Pomorskie dzieciom**”, którego celem jest zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej – uruchomiono długoterminową indywidualną terapię dla 50 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.
- **Domy i kluby sąsiedzkie** – których kluczową aktywnością, podobnie jak w 2020 r., było wsparcie mieszkańców w trudnej pandemicznej sytuacji. Domy i kluby sąsiedzkie włączyły się w akcję #GdańskPomaga, m.in. dystrybuując posiłki i środki ochrony osobistej. W 2021 r. przy współpracy MOPR z organizacjami pozarządowymi organizowano działania w domu sąsiedzkim „Zakopianka”, uruchomiono wiele zajęć aktywizujących mieszkańców z różnych grup wiekowych. W 2021 r. na terenie Gdańska funkcjonowało 17 domów sąsiedzkich i 5 klubów sąsiedzkich.
- Projekt **Telewizja Senior** – internetowy kanał wideo, którego misją jest niesienie informacji seniorom, uruchomiony w 2020 r. jako odpowiedź na sytuację przymusowej izolacji seniorów. Projekt był kontynuowany w 2021 r. w ramach cyfrowych Gdańskich Dni Seniora w połączeniu z Multimedialnym Informatorem Senioralnym (senior.gda.pl) i był działaniem służącym sieciowaniu istotnych informacji i zapewnieniu zróżnicowanych kanałów informacyjnych dla seniorów.
- **Szkolenie cyfrowe** dla seniorów, dające szansę poprawy komunikacji między członkami Rady Seniorów oraz liderami grup nieformalnych a Urzędem Miejskim, jak również umożliwienia prowadzenia prac Rady z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych przy jednoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa jej członków w sytuacji koniecznych „lockdownów”;
- Wsparcie działań Sanepidu związane z pandemią COVID-19 w ramach **Programu Wolontariatu Pracowniczego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku** – pracownicy UMG włączyli się do obsługi infolinii dla obywatela w sprawach kwarantanny i zdrowia.

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2021 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny III.1. Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób

- **Model Integracji Imigrantów** – określa politykę miasta wobec nowych mieszkanek i mieszkańców pochodzących z różnych regionów świata. Umożliwia im lepszą integrację w ramach warunków społecznych, prawnych i kulturowych oraz jest szansą na wykorzystanie ich potencjału dla rozwoju Gdańska. Działania realizowane w 2021 r. to m.in.:
 - **Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek** – kontynuowało działalność, zapewniając porady konsultantów pobytowych, prawnika, wsparcie w realizacji ustawowych programów integracyjnych dla uchodźców, realizując bezpłatne lekcje języka polskiego, wspierało także działania z zakresu wdrażania modelu;
 - **Punkt Pomocy Cudzoziemcom** w Gdańskim Urzędzie Pracy, a także 4. edycja konkursu na Pracodawcę Przyjaznego Cudzoziemcom (GUP);
 - kampania społeczna „**Łączy nas Gdańsk**” w mediach społecznościowych, w ramach której miasto będzie promowane jako miejsce otwarte na różne narodowości, religie i poglądy;
 - program **rezydencji kulturalnej ICORN** – globalna organizacja sieciowa zrzeszająca ponad 75 miast oferujących długoterminowe, tymczasowe rezydencje dla zagrożonych pisarzy, artystów i dziennikarzy.
 - program **Gdańsk Lab**, skierowany do dzieci z doświadczeniem migracji, w którym prowadzono zajęcia integracyjno-edukacyjne – przyczynił się do lepszej integracji uczniów i uczennic oraz podniesienia ich aktywności obywatelskiej i włączania się w inne działania prowadzone w Gdańsku;
 - platforma współpracy na rzecz integracji i migracji w ramach **Unii Metropolii Polskich**;
 - zatrudnienie **dotychczasowej koordynatorki ds. dzieci z doświadczeniem migracyjnym**, służącą pomocą uczniom ze społeczności migranckiej; [[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja](#)]
 - kolejna edycja **światlicy letniej dla dzieci** proszących o datki, zagrożonych bezdomnością lub wykluczeniem społecznym;
 - program „**Łatwo mówić**”, którego zadaniem jest rozwinięcie kompetencji językowych obcokrajowców mieszkających w Gdańsku;
 - we współpracy z **Centrum Praw Kobiet** – wsparcie psychologiczne w języku rosyjskim, ukraińskim, angielskim oraz bezpieczne schronienie dla matek z dziećmi będących ofiarami przemocy;
 - kompleksowe **wsparcie dla rodzin romskich** zamieszkujących w Gdańsku;
 - wsparcie inicjatyw **mniejszości narodowych i etnicznych oraz Kaszubów**;
 - kolejna edycja „**CZEŚĆ! Programu dla nowych mieszkańców i mieszkanek**” – dla nowo przybyłych do Gdańska imigrantów.
- **Kampania społeczna „Bądź dla innych”** – Gdańsk jako pierwsze miasto dołączył do kampanii zorganizowanej przez Grupę Granica, czyli koalicję organizacji pozarządowych pomagających uchodźcom. Celem kampanii było uwrażliwienie mieszkańców na sytuację migrantów na granicy polsko-białoruskiej. Plakaty i informacje o kampanii pojawiły się m.in. na przystankach oraz w pojazdach komunikacji miejskiej.

- **Model na rzecz Równego Traktowania** – program skierowany do wszystkich gdańszczanek i gdańszczan, którzy doświadczają dyskryminacji i gorszego traktowania wynikającego z cech tożsamości. Ma służyć budowaniu bardziej przyjaznego i bezpiecznego miasta dla wszystkich, bez względu na różnice płci, wieku, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy stopnia sprawności. W 2021 r. przeprowadzono następujące działania:
 - wdrożono rozszerzoną listę pomocniczą dotyczącą **dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej, cyfrowej oraz społecznej** dla organizacji pozarządowych składających oferty w konkursach w obszarze działalności pożytku publicznego, która pomaga zaplanować projekty zgodnie z zasadami dostępności; wątkom dotyczącym dostępności przypisano również wysoką punktację w ocenie merytorycznej, a opisanie standardu minimum dostępności (zgodnie z ustawą o jej zapewnieniu) stało się obowiązkowe dla organizacji pozarządowych;
 - realizowano **20 projektów społecznych** na podstawie ofert na realizację przez organizacje pozarządowe zadania publicznego w obszarze upowszechniania wolności i praw człowieka, równych praw kobiet i mężczyzn oraz wspierania mniejszości etnicznych i narodowych, w które bezpośrednio zaangażowanych było ok. 3 tys. osób; projekty te spełniały cele i rekomendacje modelu m.in. przez takie działania, jak:
 - kontynuacja działalności **Gdańskiego Centrum Równego Traktowania** – bezpłatnego wsparcia dla osób doświadczających dyskryminacji lub przemocy motywowanej uprzedzeniami,
 - **wsparcie prawne, psychologiczne i socjalne** dla kobiet doświadczających przemocy ze względu na płeć, **szkolenia** dotyczące rozpoznawania przemocy ze względu na płeć, skierowane do pracowników socjalnych, grup rozwojowych i wzmacniających osoby LGBT, grup wsparcia dla osób doświadczających mobbingu,
 - **cykl mentoringu** dla kobiet pracujących w branży morskiej, **cykl coachingu** dla matek powracających na rynek pracy, warsztaty wzmacniające **kompetencje wychowawcze** rodziców, działania na rzecz **godzenia życia rodzinnego i zawodowego**, w tym na rzecz szerszego włączenia ojców w życie rodzinne,
 - **cykl debat** dotyczących ideologii i radykalizmów,
 - **działania integrujące** społeczności należące do mniejszości narodowych i etnicznych,
 - gala **Gdańskiej Nagrody Równości** za działalność na rzecz praw człowieka w 2020 r.
- **Działania na rzecz seniorów** – programy, projekty i działania integrujące i wspierające aktywność seniorów, w tym m.in.:
 - wspierające aktywność – m.in. **Gdański Fundusz Senioralny** (konkurs dla grup nieformalnych oraz dla organizacji pozarządowych), wydarzenia w ramach **Gdańskich Dni Seniora 2021** (w tym projekt „Aktywni z wiekiem” – cykl bezpłatnych zajęć o charakterze aktywizująco-edukacyjnym, czyli szkoleń i warsztatów dla seniorów w dzielnicach Gdańska, spotkania o tematyce związanej z działaniami podejmowanymi przez miasto, m.in. na temat budżetu obywatelskiego, edukacji obywatelskiej, **Koperty Życia**, warsztaty obsługi smartfonów, tajników kaligrafii i piśmiennictwa, dietetyki oraz zajęcia taneczne), **Festiwal Pracy i Aktywności Seniora 2021**, konkursy „Aktywni Seniorzy 2021” oraz **Pomorska Olimpiada Wiedzy Obywatelskiej „Senior Obywatel”**;
 - integrujące środowisko seniorów – np. **Parada Seniora** (od 2018 r.) otwierająca obchody Gdańskich Dni Seniora 2021 (wydarzenie promujące obecność osób starszych w przestrzeni publicznej oraz ich aktywny udział w życiu społecznym, budowanie więzi międzypokoleniowych, propagowanie wiedzy na temat dostępnych form pomocy w sytuacjach kryzysowych oraz zwrócenie uwagi na problem pozbawiania godności i należytego szacunku ze względu na wiek);

- **z zakresu profilaktyki zdrowotnej** – np. kontynuacja projektu „Trzeci Wiek w Zdrowiu”, „Koszyk Edukacyjny – Zdrowie Seniora”, „Gdańska Koperta Życia”, Gdański Samorządowy System Teleopieki Domowej; [Powiązanie z Programem Operacyjnym II. Zdrowie Publiczne i Sport]
- z zakresu bezpieczeństwa – kontynuowano współpracę z Polskim Towarzystwem Psychologicznym w ramach akcji „**Bezpieczny Senior na drodze**” w zakresie promocji badań refleksu, uwagi i koordynacji ruchowej dla osób 60+; współpraca z **Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych**; kontynuacja współpracy z Warszawskim Instytutem Bankowości oraz Związkiem Banków Polskich w ramach Porozumienia o Partnerstwie i Współpracy pn. „**Edukacja ekonomiczna dzieci, młodzieży, studentów i seniorów – współpraca sektora finansowego z jednostkami samorządu terytorialnego**”;
- z zakresu aktywności artystycznej osób starszych – m.in. **V Gdański Konkurs Poetycki** oraz koncert galowy w ramach projektu „**Benefis Dojrzałości**”, **Gala Aktywności Senioralnych** – koncert połączony z wystawą prac plastycznych seniorów;
- wspierające aktywność fizyczną osób starszych – projekt Gdańskiego Ośrodka Sportu „**Aktywni z wiekiem**”, zajęcia sportowe organizowane w ramach środków z Gdańskiego Funduszu Senioralnego;
- komunikacyjno-informacyjne:
 - przygotowanie „**Informatora dla Seniorów 2021**”, zawierającego informacje oraz oferty dla osób starszych, ich opiekunów i rodzin,
 - projekt **Telewizja Senior** – internetowy kanał wideo, którego misją jest niesienie informacji seniorom, uruchomiony w 2020 r. jako odpowiedź na sytuację przymusowej izolacji seniorów; projekt kontynuowany w 2021 r. w ramach cyfrowych Gdańskich Dni Seniora w połączeniu z Multimedialnym Informatorem Senioralnym (senior.gda.pl) był działaniem służącym sieciowaniu istotnych informacji i zapewnieniu zróżnicowanych kanałów informacyjnych dla seniorów,
 - **szkolenie cyfrowe** dla seniorów, dające szansę poprawy komunikacji między członkami Rady Seniorów oraz liderami grup nieformalnych a Urzędem Miejskim, jak również umożliwienia prowadzenia prac Rady z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych przy jednoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa jej członków w sytuacji koniecznych „lockdownów”;
- **Złota rączka dla seniora** – bezpłatne drobne usługi naprawcze dla osób powyżej 70. roku życia, które nie mogą lub nie potrafią samodzielnie dokonać naprawy; wykonano 1137 usług naprawczych w ramach 896 zleceń dla 860 osób;
- **Centrum Pracy Seniorek i Seniorów** – filia Gdańskiego Urzędu Pracy świadcząca usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, ukierunkowana na aktywizację zawodową dojrzałych mieszkańców Gdańska. W 2021 r. doradcy klienta objęli swoją usługą 329 osób, co pozwoliło na rozbudowanie bazy danych do 1833 seniorów. Mimo zawieszenia bezpośredniej obsługi klientów do końca maja 2021 r. ze względu na pandemię COVID-19, 137 klientów Centrum podjęło pracę.

ryc. 1. Akcja „koszycek dla seniora” – wsparcie seniorów i osób z niepełnosprawnościami w okresie przedświątecznym w 2021 r. Fot. D. Paszliński /gdansk.pl

- **Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego** – w 2021 r. zrealizowano 28 zadań i objęto działaniami ok. 47 tys. osób, z których blisko 3,5 tys. otrzymało bezpośrednie wsparcie psychologiczne (psychoterapię, terapię indywidualną, terapię grupową). Budowanie świadomości społecznej nt. osób borykających się z zaburzeniami psychicznymi oraz migrantów jako zagrożonych wykluczeniem społecznym odbywa się także dzięki działaniom informacyjno-edukacyjnym wpływającym na proces asymilacji tych osób w społeczeństwie. Jednym z działań projektu „Jestem” był warsztat „Psychologiczne konsekwencje migracji u dzieci i młodzieży. Jak nauczyciel może wspomóc rodzinę migracyjną?”, w którym wzięło udział 5 nauczycieli. W ramach kampanii „Gdańska Akademia Rodzica”, skoncentrowanej na wzmacnianiu kompetencji rodzicielskiej, odbyła się seria pogadarek psychoedukacyjnych dla rodziców i opiekunów, uwrażliwiających ich na potrzeby i problemy dzieci w różnych sferach. [[Powiązanie z Programem Operacyjnym II. Zdrowie Publiczne i Sport](#)]
- **Gdański model deinstytucjonalizacji usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi** – projekt zakończony w 2020 r. W 2021 r. w ramach utrzymania trwałości prowadzono Specjalistyczny Dom Samopomocy (ul. Nowe Ogrody 35), mieszkania wspomagane (ul. Strzelecka, ul. Górką), Klub Integracji Społecznej (ul. Nowe Ogrody 35).
- **Testowanie gdańskiego modelu wsparcia dorosłych osób z autyzmem (OzA)** – projekt, który oferuje kompleksową, wielodyscyplinarną i zindywidualizowaną pomoc przez zapewnienie dostępu do szerokiego wachlarza usług społecznych, zawodowych, edukacyjnych i medycznych dla dorosłych osób z autyzmem (OzA) i niepełnosprawnością intelektualną zamieszkujących na terenie Gdańska, a ponadto osób z ich otoczenia oraz przedstawicieli podmiotów, instytucji i organizacji realizujących wsparcie. Testowanie modelu rozpoczęto w 2019 r., a do końca 2021 r. wsparciem objęto 73 dorosłe osoby z autyzmem, 82 osoby z ich otoczenia oraz 165 specjalistów.

- **Gdańskie Fundusze** – to mechanizm, którego zadaniem jest pobudzenie aktywności społecznej gdańszczanek i gdańszczan oraz zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w inicjatywy podejmowane na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego w konkretnych dzielnicach miasta. W 2021 r. działało 6 funduszy: senioralny, młodzieżowy, sąsiedzki, sportowo-rekreacyjny, innowacji społecznych oraz Otwarty IKM. W 2021 r. zwiększona została kwota dofinansowania z 500 do 700 zł na zadania realizowane przez grupy nieformalne i z 5 do 7 tys. zł dla organizacji pozarządowych. W ramach gdańskich funduszy wsparcie otrzymało 309 projektów. Dzięki Funduszowi Innowacji Społecznych INNaczej mieszkańcy i mieszkanki Gdańska mogą uzyskać dofinansowanie w kwocie 10 tys. zł na realizację innowacyjnego projektu społecznego. Otrzymują również kompleksowe wsparcie w postaci konsultacji ze specjalistami, szkoleń czy działań mentoringowych.
- **Domy i kluby sąsiedzkie** – to działające na rzecz lokalnych społeczności centra aktywizujące mieszkańców i organizujące szereg wydarzeń, głównie o charakterze dzielnicowym, np. zajęcia dla młodzieży czy seniorów. Podobnie jak w 2020 r., kluczową aktywnością domów i klubów sąsiedzkich było wsparcie mieszkańców w trudnej pandemicznej sytuacji. Domy i kluby sąsiedzkie włączyły się w akcję #GdańskPomaga, m.in. dystrybuując posiłki i środki ochrony osobistej. W 2021 r. przy współpracy MOPR z organizacjami pozarządowymi organizowano działania w domu sąsiedzkim „Zakopianka”, uruchomiono wiele zajęć aktywizujących mieszkańców z różnych grup wiekowych. W 2021 r. na terenie Gdańska funkcjonowało 17 domów sąsiedzkich i 5 klubów sąsiedzkich.
- **Akcja Zima i Akcja Lato** – to oferta zajęć dla dzieci i młodzieży w okresach wolnych od nauki szkolnej. Podczas ferii zimowych ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną w kraju i w związku z wydawanymi rozporządzeniami Ministra Edukacji Narodowej miasto nie organizowało wypoczynku w placówkach oświatowych. W czasie wakacji zajęcia dla dzieci organizowało 68 gdańskich szkół. Dodatkowe atrakcje przygotowały miejskie instytucje kultury, Gdański Ośrodek Sportu i Pałac Młodzieży. Organizacją zajęć dla najmłodszych zajęły się instytucje miejskie oraz organizacje pozarządowe. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja\]](#)
- **Karta Dużej Gdańskiej Rodziny** – ma na celu promowanie modelu rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku, umacnianie oraz wspieranie rodzin wielodzietnych przez większą dostępność skierowanych do nich usług, a także zwiększanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży z tych rodzin. Umożliwia bezpłatne korzystanie z komunikacji miejskiej oraz zapewnia ulgi w ofercie miejskich instytucji i podmiotów zewnętrznych. W 2021 r. wydano 1471 nowych kart. W sumie z Karty Dużej Gdańskiej Rodziny w 2021 r. korzystało 17 977 osób.
- **Gdańska Karta Mieszkańca** – projekt, dzięki któremu mieszkańcy posiadający Kartę Mieszkańca mogą korzystać z bogatej oferty miejskich instytucji oraz partnerów komercyjnych. Pod koniec 2021 r. konto w systemie Gdańskiej Karty Mieszkańca posiadało około 256 tys. osób – o 19 tys. więcej niż rok wcześniej. W 2021 r. do listy partnerów Gdańskiej Karty Mieszkańca dołączyły: spichlerz Błękitny Baranek, Kuźnia Wodna w Oliwie oraz NOMUS Nowe Muzeum Sztuki, oferujące użytkownikom bezpłatne wejście raz w roku. Rozpoczęto także prace nad integracją z Kartą Dużej Gdańskiej Rodziny oraz Metropolitalną Kartą do Kultury.
- **Nieodpłatna pomoc prawna** i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie dla osób w trudnej sytuacji życiowej i potrzebujących wsparcia – porady prawne świadczone były w 19 punktach, w tym w 5 punktach udzielano porad obywatelskich.

ryc. 2. Budynek dawnego ratusza przy ul. Gościnnej 1 po zakończeniu robót budowlanych i adaptacji budynku na cele społeczne. Fot. D. Paszliński / gdansk.pl

- **Rewitalizacja gdańskich dzielnic** – w 2021 r. w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji kontynuowano działania społeczne, których celem była integracja mieszkańców i poprawa jakości współużytkowanej przestrzeni. Miały one formę m.in. animacji społeczności lokalnych oraz konsultacji i interwencji, ponadto były ukierunkowane na zadbanie o wspólną przestrzeń. Warunki pandemii oraz powiązane z nimi obostrzenia, wymuszały pracę zdalną w ramach projektów lub częściowe zawieszenie zajęć, co wpłynęło na frekwencję. W sumie w działaniach aktywny udział wzięło 250 przedstawicieli społeczności lokalnych. Ponadto kontynuowano zadania inwestycyjne związane z adaptacją lub budową lokali świadczących usługi społeczne: w grudniu 2021 r. swój nowy lokal przejęło Towarzystwo Profilaktyki Środowiskowej „Mrowisko”, które prowadzi placówkę wsparcia dziennego na Dolnym Mieście, zakończono modernizację Ratusza Oruńskiego i jego adaptację na cele społeczne, rozpoczęto budowę domu sąsiedzkiego przy ul. Dworcowej 11 oraz rozpoczęto modernizację budynku przy ul. Styp-Rekowskiego 16 na cele domu sąsiedzkiego oraz Centrum Wsparcia Rodziny. Kontynuowano działania w Centrum Wsparcia i Terapii Rodzin przy ul. Radnej 3/2 (Dolne Miasto), Centrum Wsparcia Seniora przy ul. Biskupiej 4 (Biskupia Górka) oraz Youth Point w lokalu przy ul. Na Zaspę 53 (Nowy Port) na potrzeby świadczenia usług społecznych skierowanych do młodzieży. W odnowionym Klubie Aktywnego Mieszkańca przy ul. Floriańskiej 3 (Nowy Port) prowadzono projekt Centrum Wsparcia Rodzin. Obiekty te oferują w sumie zajęcia stałe dla 460 uczestników i pojedyncze zajęcia dla 135 uczestników. [[Powiązanie z Programem Operacyjnym IX. Przestrzeń Publiczna](#)]

Cel operacyjny III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich

- **Konsultacje społeczne** – procesy prowadzone przez miasto i instytucje miejskie, polegające na opiniowaniu oraz uzgadnianiu realizowanych działań bezpośrednio z mieszkańcami. W 2021 r. część procesów konsultacyjnych odbywała się w formule online. Ogółem przeprowadzono 138 procesów o charakterze konsultacyjnym i partycypacyjnym. Najważniejsze z nich były:
 - konsultacje zmian statutów dzielnic Gdańska;
 - warsztaty poświęcone wypracowaniu zmian dokumentu pn. „Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta”;
 - konsultacje społeczne nt. parku kulturowego;
 - „Młode Miasto – przyszłość dzielnicy” – nakreślenie kierunków rozwoju obszaru Młodego Miasta;
 - „Park Południowy – zaplanujmy go razem!” – zbadanie oczekiwań mieszkańców wobec przyszłego kształtu parku Południowego; w ramach konsultacji zrealizowano punkty konsultacyjne, warsztaty i spacer; z konsultacji zostaną przygotowane wnioski do ewentualnych zmian planów miejscowych;
 - Dodatkowo odbywały się procesy z elementami konsultacji, np. spotkania konsultacyjne dotyczące próby wypracowania koncepcji organizacji i modernizacji ul. Myśliwskiej, spotkania informacyjno-konsultacyjne wspólnie dotyczące inwestycji na Dolnym Mieście w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego czy warsztaty służące wypracowaniu we współpracy z mieszkańcami „Poradnika projektowania uniwersalnego”.
- **Budżet Obywatelski (BO)** – w 2021 r. odbyła się dziewiąta edycja BO. Mimo trwającej pandemii udało się dotrzymać wszystkich założonych terminów. Zgłaszanie projektów trwało od 19 kwietnia do 16 maja, a głosowanie odbywało się w dniach 4-18 października. Dzięki zaangażowaniu mieszkańców padł kolejny rekord. Zgłoszono aż 674 projekty, z czego 387 przeszło do głosowania. Do dyspozycji mieszkańców było ponad 20 mln zł (w tym ponad 3,5 mln zł przeznaczono na Zielony Budżet Obywatelski), które rozdysponowano na 121 projektów (w tym 70 dzielnicowych, 40 dzielnicowych zielonych, 4 ogólnomiejskie oraz 7 ogólnomiejskich zielonych). Ponownie dużym zainteresowaniem cieszył się Zielony Budżet Obywatelski. Projekty „zielone” można było zgłaszać w 5 kategoriach: nasadzenia i pielęgnacja roślinności na terenach zieleni miejskiej, nowe przestrzenie zielone, budowa ogrodów deszczowych, renowacja i modernizacja zagospodarowania istniejących terenów zieleni oraz działania ekologiczne. Mimo trudności związanych z pandemią udało się zorganizować pracę punktów do głosowania rozmieszczonych na terenie Gdańska. Łżejszy przebieg pandemii pozwolił również na powrót do organizacji mobilnych punktów. Wśród głosujących znalazło się 24 199 kobiet oraz 18 991 mężczyzn, co dało łączną liczbę 43 190 mieszkańców oraz frekwencję na poziomie 9,89 %.
- **Spacerzy prezydent w dzielnicach** – w 2021 r. zostało zorganizowanych szereg spotkań z radami dzielnic, w tym 13 spacerów w dzielnicach: Aniołki, Brzeźno, Krakowiec-Górki Zachodnie, Młyniska, Kokoszki, Matarnia, Rudniki, Siedlce, Zaspą-Rozstaje, Przymorze Wielkie, Wyspa Sobieszewska, Śródmieście i Wrzeszcz Górny. W czasie spacerów z udziałem radnych dzielnicowych i przedstawicieli Urzędu oraz jednostek miejskich poruszanych jest szereg tematów ważnych dla mieszkańców, podejmowane są decyzje dotyczące rozwiązywania zgłaszanych problemów. Przykładowymi efektami spacerów są: remont schodów na Siedlcach, postawienie ławek w Aniołkach czy nowa koncepcja parku na Zaspie.

ryc. 3. Punkt konsultacyjny podczas głosowania na Budżet Obywatelski 2022. Fot. G. Mehring / gdansk.pl

- **Inne spotkania z mieszkańcami i radami dzielnic** – odbyło się 7 Kolegiów Przewodniczących Zarządów Dzielnic z udziałem prezydent Gdańska lub jej zastępców. Są to spotkania służące wymianie wzajemnej informacji, rozmowie na konkretne tematy poświęcone problematyce dzielnic. Prowadzone były procesy konsultacyjne i spotkania online poświęcone konkretnemu tematowi, np. nowej szkole w dzielnicy Piecki-Migowo, czy spotkania z mieszkańcami Dolnego Miasta w ramach prowadzonej inwestycji partnerstwa publiczno-prywatnego na tym obszarze.
- **Rady społeczne** – szereg rad opiniujących i doradczych działających w mieście. W 2021 r. działały w Gdańsku następujące rady:
 - Gdańska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych;
 - Gdańska Rada Sportu;
 - Gdańska Rada ds. Równego Traktowania;
 - Rada Imigrantów i Imigrantek;
 - Gdańska Rada Zdrowia Publicznego (bez spotkań w 2021 r.);
 - Rada Kultury Gdańskiej;
 - Powiatowa Rada Rynku Pracy w Gdańsku;
 - Światowa Rada Bursztynu;
 - Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego;
 - Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych;
 - Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska;
 - Rada Seniorów w Gdańsku;
 - Komitet Rewitalizacji;
 - Rada Programowa Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (w procesie łączenia z Gdańską Radą Zdrowia Publicznego);
 - Gdańska Rada ds. Rozwoju Wolontariatu.
- **Rady dzielnic** – podejmują szereg inicjatyw na rzecz swoich mieszkańców. Ponad 5 mln zł ze środków przeznaczonych na działalność w dzielnicach radni przekazali na sfinansowanie drobnych inwestycji w dzielnicach oraz projektów wspomagających mieszkańców.

Cel operacyjny III.3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej

- **Europejska Stolica Wolontariatu 2022** – w grudniu 2021 r., w Międzynarodowy Dzień Wolontariusza ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych, Gdańsk otrzymał tytuł Europejskiej Stolicy Wolontariatu 2022. Wyróżnienie to przyznawane jest każdego roku miastu, które swoim zaangażowaniem, inicjatywą i działalnością niesie wsparcie i pomoc innym. Jednym z planowanych działań po otrzymaniu tytułu jest stworzenie specjalnej strony internetowej, na której będą opisywane wszelkie działania Gdańska jako Europejskiej Stolicy Wolontariatu 2022.
- **Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku (RCW)** – kluczowy podmiot zajmujący się organizacją wolontariatu w mieście. Prowadzi działalność w zakresie pośrednictwa i organizacji wolontariatu dla innych podmiotów. W 2021 r. dzięki RCW wolontariat podjęło 4811 osób.
- **Gdański Tydzień Wolontariatu** – partnerska inicjatywa Regionalnego Centrum Wolontariatu w Gdańsku, Miasta Gdańska oraz gdańskich organizacji pozarządowych i instytucji publicznych, która została powołana do życia w związku z Międzynarodowym Dniem Wolontariusza obchodzonym na całym świecie 5 grudnia. Jest to przede wszystkim święto gdańskich wolontariuszy, a ponadto cykl różnorodnych wydarzeń adresowanych do wszystkich mieszkańców Gdańska. Inicjatywa ma na celu docenienie i integrację gdańskiego środowiska wolontariuszy, promocję idei wolontariatu wśród gdańszczan i gdańszczanek oraz upowszechnianie wiedzy o działaniach i akcjach organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i przedsiębiorców, w które w ciągu całego roku angażują się wolontariusze. Głównymi wydarzeniami obchodów Tygodnia Wolontariatu jest Parada Wolontariuszy oraz Gala Wolontariatu Aktywni w Mieście. W 2021 r. odbyła się ona w Europejskim Centrum Wolontariatu. Wręczone zostały nagrody w kategoriach: Wolontariusz Roku (laureatem został Leszek Jenek), Koordynator Roku (laureat: Grzegorz Kwiatkowski), Rodzina Wolontariacka Roku (Daria i Robert Pomirscy), Grupa Wolontariacka Roku (Grupa Pomagamy Nie Ziewamy), Organizacja Przyjazna Wolontariuszom (Fundacja Hospicyjna).

ryc. 4. Gdański Tydzień Wolontariatu – Parada Wolontariuszy w 2021 r. Fot. G. Mehring /gdansk.pl

- **Partnerstwo na rzecz Rozwoju Wolontariatu** – platforma współpracy środowisk zajmujących się wolontariatem, która ułatwia wspólne podejmowanie decyzji dotyczących rozwoju wolontariatu w Gdańsku. Głównym efektem prac Partnerstwa w 2021 r. było opracowanie koncepcji i zrealizowanie Gdańskiego Tygodnia Wolontariatu 2021, w tym gali Aktywni w Mieście.
- **Lokalne centra wolontariatu** – miejsca pośrednictwa wolontariatu na poziomie lokalnych społeczności, nastawione na animację społeczności i tworzenie środowiska do rozwoju wolontariatu lokalnego. W 2021 r. działało w Gdańsku 5 lokalnych centrów (na Stogach, w Nowym Porcie, na Oruni Dolnej, Biskupiej Górze i Dolnym Mieście).
- **Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030 – Korpus Solidarności** – inicjatywa, której celem jest wypracowanie i wdrożenie rozwiązań zachęcających i ułatwiających obywatelom systematyczne i długoterminowe angażowanie się w wolontariat. Na terenie województwa pomorskiego realizowana jest przez Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku we współpracy z Regionalnym Centrum oraz Pomorską Siecią Organizacji i w partnerstwie z Narodowym Instytutem Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. W 2021 r. w ramach Korpusu Solidarności m.in. stworzono i przeprowadzono i Pomorskie Forum Wolontariatu. Forum poświęcone było tematowi wolontariatu młodzieżowego w województwie pomorskim.
- **Program Wolontariatu Pracowniczego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku** – w ramach programu pracownicy UMG uczestniczyli w licznych wydarzeniach oraz włączali się aktywnie do ogólnopolskich i ogólnomiejskich akcji, takich jak liczenie pieniędzy podczas Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, organizacja zbiórek („OtuliMy” – zbiórka włóczek, drutów i szydełek oraz zbiórka artykułów higienicznych dla kobiet w kryzysie bezdomności), akcja „Zaopiekuj się ogródkiem” czy robienie paczek wielkanocnych dla seniorów, podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Przeprowadzono akcję promującą oddawanie krwi oraz akcję zachęcającą do spędzania czasu z uczestnikami powstania warszawskiego. Pracownicy uczestniczyli w biegach charytatywnych. Przeprowadzono również ankietę wśród pracowników mającą na celu poznanie ich preferencji dotyczących działań wolontariackich oraz przygotowanie planu działań wolontariatu pracowniczego na przyszłe lata. W ramach wolontariatu kompetencyjnego zostały uruchomione porady prawne i warsztaty z obsługi podstawowych narzędzi cyfrowych. Ponadto pracownicy UMG wspierali działania Sanepidu związane z pandemią COVID-19.
- **Termosfera dla szkolnych kół wolontariatu** – nowatorska forma rozwoju wolontariatu szkolnego, która opiera się na wprowadzeniu elementów grywalizacji do działań wolontariackich. Uczniowie szkół podstawowych wykonują w grupach misje i zadania, dzięki którym otrzymują punkty i rywalizują ze sobą. W 2021 r. brało udział 219 uczniów i uczennic z 20 szkół. W ramach zadania odbyły się również spotkania informacyjne w 22 szkołach, w których wzięło udział 275 osób. Spotkania dotyczyły możliwości, jakie daje wolontariat; odpowiadały na pytania: w jaki sposób dołączyć do wolontariatu miejskiego, jakie są prawa i obowiązki wolontariusza, jakie są rodzaje wolontariatu? Spotkania były prowadzone także przez wolontariuszy zagranicznych, którzy wspierają na co dzień pracę zespołu Regionalnego Centrum Wolontariatu w Gdańsku w ramach programu Europejski Korpus Solidarności. W listopadzie zorganizowano i Forum Wolontariatu Szkolnego – całodniowe wydarzenie poświęcone aktywności wolontariackiej w szkole, w którym wzięło udział 43 uczniów i uczennic wraz z 23 nauczycielami.

- **Projekty z zakresu wolontariatu prowadzone przez pomoc społeczną** – w 2021 r. ok. 1,5 tys. klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie skorzystało ze wsparcia ponad 1,2 tys. wolontariuszy. Podpisano 137 porozumień z wolontariuszami, którzy regularnie pomagali dzieciom w nauce, robili zakupy, wspierali seniorów. Wolontariusze uczestniczyli w organizacji wielu akcji, m.in. w projekcie „koszyczek dla seniora” – wsparcie 171 seniorów i osób z niepełnosprawnościami w okresie przedświątecznym; przygotowanie przez pracowników firm, organizacje oraz osoby prywatne 235 paczek świątecznych dla seniorów, przygotowanie pakietów higienicznych dla 73 kobiet doświadczających bezdomności. Po raz 10. zorganizowano finał akcji „Každy może pomóc”, który był obsługiwany przez wolontariuszy z wolontariatu pracowniczego UMG, harcerzy, licealistów i studentów – w ramach akcji stworzono 600 paczek dla dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny III.4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z miastem

- **Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi** – przewiduje wielopłaszczyznową współpracę finansową i pozafinansową miasta z organizacjami pozarządowymi. W 2021 r. prowadzono działania w 23 obszarach (sferach) współpracy. W ramach współpracy finansowej przekazano na realizację zadań publicznych dotacje w wysokości 75,1 mln zł (tj. o 5,5 mln zł więcej niż w 2020 r.). Najwięcej środków przeznaczono na zadania z zakresu: pomocy społecznej, przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, kultury, ochrony i promocji zdrowia, działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.
- **Powierzchnie biurowe udostępniane organizacjom pozarządowym** – w 2021 r. zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska wszystkie organizacje pozarządowe, z którymi były zawarte umowy użyczenia, a lokale przez nich użytkowane znajdowały się w budynkach wspólnot mieszkaniowych, przez cały rok płaciły 1 zł miesięcznie za przedmiot użyczenia (plus opłaty eksploatacyjne). Organizacje pozarządowe użytkowały na **preferencyjnych warunkach** łącznie 285 lokali z zasobów gminy. Ponadto mogły korzystać z powierzchni biurowych i sal w miejskich instytucjach na organizację jednorazowych wydarzeń (konferencje, seminaria, warsztaty, spotkania, wystawy itp.).
- **Solidarność Codziennie** – projekt realizowany przez Europejskie Centrum Solidarności polegający na wspieraniu i rozwijaniu działań organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i miejskich aktywistów, którzy chcą działać zgodnie z misją solidarności społecznej. Udostępniana jest przestrzeń na potrzeby codziennej pracy oraz organizacji wydarzeń. Wyznaczono 4 główne wytyczne na 2021 r.: bezpieczną przestrzeń dla aktywnych obywateli, wzmacnianie i wsparcie młodych grup aktywistycznych, aktywność na rzecz praw człowieka i budowanie odporności obywateli i społeczności, wzmacnianie umiejętności radzenia sobie we współczesnym świecie. W 2021 r. z powodu pandemii COVID-19 działalność przestrzeni była ograniczona. Udostępniono sale na 355 wydarzeń (warsztaty, realizacja projektów, spotkania); z przestrzeni skorzystały 2774 osoby. W ramach programu „Solidarność Codziennie” zorganizowano indywidualne ścieżki wsparcia dla grup aktywistów i aktywistek społecznych. Podjęto prace z 3 inicjatywami: „Zajmijcie się Pandemią”, „Zielone Dolne Akcja Protestacyjna”, „ESKAEM”. Działanie ma za zadanie pracę nad rozwojem inicjatyw społecznych, które próbują zmienić swoje otoczenie, miasto, społeczność. Spotkania są realizowane indywidualnie, z uwrażliwieniem na potrzeby danej grupy.

- Na zlecenie miasta prowadzone są **Centrum Organizacji Pozarządowych (COP)** oraz **Centrum Inicjowania Rozwoju**, świadczące usługi na rzecz wzmacniania potencjału gdańskich organizacji. Oferta obejmuje wsparcie zarówno merytoryczne (poradnictwo prawne, księgowość, biznesowe, asystenturę), jak i infrastrukturalne (bezpłatne sale szkoleniowe, coworking społeczny czy tzw. studio NGO). Z przestrzeni coworkingowej skorzystało 8 podmiotów. Realizowano również usługi bezpośredniego doradztwa czy miękkiego audytu. Ze wsparcia obu centrów skorzystało łącznie 118 organizacji pozarządowych i udzielono porad w wymiarze 262 godz. Całość oferty wsparcia COP przetłumaczono na języki rosyjski i angielski. W wyniku wsparcia powstało 7 nowych organizacji.
- **Kuźnia Liderów i Liderów Gdańskich NGO** – cykl praktycznych warsztatów dla liderów i liderów organizacji pozarządowych. W 2021 r. zrealizowano kolejną edycję, w której uczestniczyło 12 przedstawicieli gdańskich organizacji pozarządowych. Ze względu na pandemię pierwszy blok zrealizowano w formule online na platformie Zoom; drugi blok odbył się stacjonarnie w Europejskim Centrum Solidarności.
- **Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych** jest partnerem miasta w procesach konsultacji aktów prawa lokalnego, które mają wpływ na sferę pożytku publicznego, oraz bierze udział w przygotowywaniu rocznych i wieloletnich programów współpracy Miasta Gdańsk z organizacjami pozarządowymi. W 2021 r. do kluczowych obszarów aktywności GROU w relacjach z miastem należał udział w: Gdańskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego (w której uczestniczą członkowie GROU), zespole konsultacyjnym ds. Budżetu Obywatelskiego, Gdańskiej Radzie ds. Rozwoju Wolontariatu, zespole ds. monitoringu i ewaluacji Wieloletniego Ramowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz zespołach konsultacyjnych programów operacyjnych. GROU wspierała również przygotowanie i konsultacje pakietu pomocowego Miasta Gdańsk dla gdańskich organizacji pozarządowych oraz dostarczała bieżących informacji o sytuacji i potrzebach sektora społecznego.
- **Narzędzia współpracy z NGO** – od 2017 r. Urząd Miejski w Gdańsku nieprzerwanie korzysta z elektronicznego systemu wspierającego proces zarządzania usługami społecznymi finansowanymi lub współfinansowanymi ze środków budżetowych Miasta Gdańsk. W 2021 r. w systemie odnotowano ponad 3,5 tys. złożonych wniosków na łączną kwotę blisko 145 mln zł w ramach naborów organizowanych przez UMG oraz jednostki miejskie (Gdański Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Biuro Rozwoju Gdańsk), a także 3 operatorów zewnętrznych, rady dzielnic i gdańskie szkoły. W ramach systemu wdrożonych było 11 modułów funkcjonalnych obsługujących udzielanie dotacji drogą elektroniczną podmiotom realizującym zadania w obszarze pożytku publicznego oraz zdrowia publicznego, przyznawanie stypendiów uczniom szczególnie uzdolnionym, nabór oraz rozliczanie innych wniosków, m.in. o inicjatywę lokalną, regrantingi, współpracę z radami dzielnic oraz procedurę przekazywania stypendiów kulturalnych, zakup wydawnictw i dzieł sztuki. Na bieżąco wypracowywane były także nowe funkcje wspierające dotychczasowe moduły oraz procesy monitoringowo-analityczne, realizowane przy wykorzystaniu danych dostępnych w systemie. W 2022 r. planuje się kontynuację działań rozwojowych w zakresie przepływu dokumentów elektronicznych pomiędzy systemem Witkac.pl a systemem EZD PUW. W dobie epidemii koronawirusa zapewnienie ciągłości wsparcia informatycznego tak wielu procedur urzędowych oraz umożliwienie przesyłania dokumentów drogą elektroniczną zwiększa znacznie poziom bezpieczeństwa zarówno naszych klientów, ubiegających się za pośrednictwem systemu o różnego rodzaju wsparcie finansowe, jak i pracowników, których zadaniem jest merytoryczna i finansowa obsługa ww. procesów.

- **Forum Inicjowania Rozwoju** – spotkania FIR są realizowane niezmiennie od 10 lat przez Fundację Inicjowania Rozwoju UP FOUNDATION. Jubileuszowe FIR zorganizowano w listopadzie 2021 r. w formule hybrydowej. Wzięło w nim udział 360 osób. W debatach uczestniczyło łącznie 12 gości specjalnych oraz 15 prelegentów i prelegentek. Zaproszono ekspertów i ekspertki z samorządu lokalnego, mediów, biznesu, nauki, a także zaangażowaną społecznie młodzież.
- **Civic eState.** Współdzielone miejskie dobra publiczne – kontynuowano realizację projektu, którego Miasto Gdańsk jest partnerem. W związku z pandemią wszystkie przedsięwzięcia podejmowane były online. Odbyło się 5 spotkań partnerstwa, łącznie z konferencją kończącą projekt. Na poziomie lokalnym stworzono narzędzie autoewaluacji dla domów i klubów sąsiedzkich – indeks sąsiedzkości. Stworzono podstawy do identyfikacji wizualnej Centrum Dolna Brama 8 – przestrzeni aktywności i innowacji społecznych. Projekt zakończył się w czerwcu 2021 r.
- **Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego** – ustanowiona przez Pawła Adamowicza w 2001 r. dla podkreślenia roli i wkładu organizacji pozarządowych w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywaniu lokalnych problemów. Nagrodę przyznaje się w 3 kategoriach za działania realizowane w roku poprzedzającym. W kategorii Gdańska Organizacja Pozarządowa Roku laureatem nagrody została Fundacja Teneo. Wyróżnienia otrzymały Hospicjum Pomorze Dzieciom oraz Stowarzyszenie Garnizon Gdańsk. W kategorii Społecznik Roku laureatem został Eugeniusz Erdmann. Z powodu braku nominacji nie przyznano nagrody w kategorii Darczyńca Roku.

Cel operacyjny III.5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej

- **Gdański Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023** – głównym jego celem jest tworzenie warunków rozwoju dla dzieci i rodzin przeżywających trudności w wychowywaniu dzieci przez doskonalenie systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. Określone 3 cele szczegółowe to: prawidłowe funkcjonowanie rodzin przeżywających trudności w wychowywaniu dzieci w środowisku lokalnym, skuteczne wsparcie dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz rozwój systemu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wychowywaniu dzieci i systemu wspierania pieczy zastępczej. W 2021 r. zrealizowano szereg działań, m.in:
 - w ramach wewnętrznego projektu MOPR „**Silna rodzina – bezpieczne dziecko**” w 25 rodzinach udało się uniknąć zabezpieczenia dziecka w pieczy zastępczej dzięki interdyscyplinarnym działaniom, współpracy i konsolidacji działań podmiotów pracujących na rzecz rodzin;
 - zorganizowano **zajęcia animacyjne i warsztaty psychologiczne** dla ojców z dziećmi, warsztaty dla osób o obniżonych sprawnościach poznawczo-percepcyjnych i posiadających trudności opiekuńczo-wychowawcze;
 - **asystenci rodziny** współpracowali z 369 rodzinami, w których wsparciem objęto 739 dzieci i młodzieży;
 - powołano **9 rodzin wspierających**;
 - prowadzono specjalistyczne interdyscyplinarne **poradnictwo dla rodzin z dziećmi** w pieczy lub zagrożonych umieszczeniem w pieczy dla 40 rodzin z 79 dziećmi; 12 rodzin skorzystało z mediacji, udzielono 747 konsultacji psychologicznych;
 - **z 17 placówek wsparcia dziennego** skorzystało 823 dzieci i młodzieży w wieku 5–19 lat; uruchomiono nową placówkę (na 20 miejsc) w formie pracy podwórkowej prowadzoną przez wychowawcę;

- zorganizowano **kampanię na rzecz rodzicielstwa zastępczego** w celu zachęcenia osób do rozpoczęcia działania jako rodzina zastępcza; przeprowadzono 5 cykli szkoleniowych dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka;
- udzielano specjalistycznego **wsparcia i porad dla rodzin zastępczych i dzieci**, stałym wsparciem objęto 325 rodzin; wsparcia rodzinom zastępczym udzieliło także 13 rodzin pomocowych;
- **objęto opieką nowo umieszczone w pieczy zastępczej dzieci** zgodnie z postanowieniami sądu; w pieczy rodzinnej umieszczono 120 dzieci, a instytucjonalnej - 177;
- rozpoczęto realizację projektu **„Pomorskie dzieciom”**, którego celem jest zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej – uruchomiono długoterminową indywidualną terapię dla 50 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej;
- łącznie przez cały rok w **21 placówkach opiekuńczo-wychowawczych** przebywało 266 dzieci i młodzieży;
- kontynuowano wdrażanie **„Modelu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej w Gdańsku”** – zorganizowano 7 szkoleń i spotkań informacyjnych dla młodzieży i kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna usamodzielniania (wszyscy opiekunowie – 50 osób – podjęli współpracę); łącznie w spotkaniach i szkoleniach wzięło udział 87 osób;
- **monitorowano sytuację życiową** 275 wychowanków pieczy zastępczej, z czego 89 wychowanków objęto wsparciem w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

ryc. 5. Uroczyste wręczenie podziękowań rodzicom zastępczym z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.
Fot. D. Paszliński / gdansk.pl

- **Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024** – kompleksowy zbiór działań służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinach w Gdańsku. Działania programu objęły projekty edukacyjno-profilaktyczne, szkolenia, świadczenie konsultacji, pomoc psychologiczną, a także interwencje i pomoc rodzinom w kryzysie, m.in.:
 - prowadzono **7 programów profilaktycznych i specjalistycznych** dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w których uczestniczyło ponad 700 osób, w tym 105 dzieci;
 - prowadzono procedurę **Niebieska Karta** – w 584 rodzinach wszczęto procedurę i dla każdej powołano grupę roboczą; łącznie w całym roku 786 rodzin objętych było pomocą grup roboczych;
 - **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** podjął 7,3 tys. działań – pracownicy udzielili 1,9 tys. porad psychologicznych, a z hostelu OIK skorzystało 86 osób;
 - w **Centrum Pomocy Dzieciom** świadczone kompleksową pomoc dzieciom i młodzieży, które były ofiarami przestępstwa (przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej); wsparciem centrum objęto 246 osób, w tym 81 dzieci i młodzieży, 81 rodziców (opiekunów prawnych) i 84 specjalistów;
 - prowadzono kampanię społeczną **„Dom bez przemocy”** – rozpowszechniano informacje o miejscach i formach pomocy kierowanych do osób doświadczających przemocy bądź będących jej świadkami w najbliższym otoczeniu; uruchomiono całodobowy telefon alarmowy – w 2021 r. przyjęto 406 telefonów oraz 62 e-maile z prośbą o pomoc;
 - w projekcie **„Kochaj, nie krzywdź”**, dofinansowanym ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, podnoszono świadomość społeczną na temat zjawiska przemocy w rodzinie; w ramach projektu zrealizowano m.in. film o charakterze edukacyjno-profilaktycznym dla dzieci i młodzieży gdańskiej, wykłady dla 5,5 tys. odbiorców, konferencję online dla 2,1 tys. odbiorców.
- **Interwencja kryzysowa** – ze względu na wzrastającą liczbę zgłoszeń dotyczących przemocy podczas pandemii COVID-19 od czerwca 2020 r. funkcjonował całodobowy numer (797 909 112) pod hasłem „Dom bez przemocy”. W 2021 r. przyjęto 406 telefonów. Obsługiwano także adres e-mail: wsparcie@mopr.gda.pl, służący kontaktom (również anonimowym) osób znajdujących się w trudnej sytuacji (w tym doznających przemocy bądź chcących zgłosić potrzebę udzielenia wsparcia) z pracownikami MOPR – w 2021 r. zarejestrowano 62 kontakty e-mailowe. Numer telefonu oraz adres e-mail kampanii „Dom bez przemocy” były całodobowo obsługiwane przez wykwalifikowaną kadrę. Instytucje, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne i prawne współpracowały w ramach Miejskiego Systemu Interwencji Kryzysowej (MSIK) na rzecz skutecznego, interdyscyplinarnego wsparcia udzielanego mieszkańcom i mieszkankom Gdańska znajdującym się w sytuacjach kryzysowych oraz podniesienia skuteczności działań (łącznie 31 podmiotów). W 2021 r. do MSIK wpłynęło 10 spraw, w związku z którymi podjęto interdyscyplinarne działania mające na celu wsparcie osób potrzebujących.
- Kompleksowe wsparcie dla rodzin w kryzysie zapewniał **Punkt Wsparcia i Terapii Rodzin** – m.in. indywidualna psychoterapia krótkoterminowa dzieci i młodzieży, psychoterapia rodzin, psychoterapia par, konsultacje psychiatryczne. Skorzystało z nich 19 rodzin (31 osób, w tym 14 dzieci i młodzieży).

- **Wsparcie specjalistyczne** – z poradnictwa specjalistycznego korzystają osoby i rodziny wymagające wsparcia wykraczającego poza pomoc świadczoną przez pracownika socjalnego lub asystenta rodziny. Poradnictwo specjalistyczne prowadzi do wzmocnienia rodzin w zakresie odpowiedzialności za własną sytuację życiową. Obejmuje m.in.: stały dostęp do porad specjalistów (psychologa, prawnika i pedagoga), mediacje rodzinne, poradnictwo dla rodzin z dziećmi w pieczy, poradnictwo dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe, wsparcie dla rodzin w kryzysie, doradztwo metodyczne dla pracowników socjalnych, tematyczne warsztaty wspierająco-edukacyjne.
- **Duża Gdańska Rodzina** – cele tego programu to zwiększenie rodzinom wielodzietnym dostępności niektórych usług oraz promocja modelu dużej rodziny i jej pozytywnego wizerunku. Karta Dużej Gdańskiej Rodziny umożliwia m.in. bezpłatne korzystanie z komunikacji miejskiej, bezpłatny wstęp do Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego czy ulgi w opłatach za pobyt dziecka w placówce wchodzącej w skład Gdańskiego Zespołu Żłobków. W 2021 r. zawarto 3 nowe porozumienia partnerskie wprowadzające ulgi i zniżki dla posiadaczy gdańskiej karty. Ogółem w program zaangażowanych było 49 podmiotów gospodarczych, oferujących rodzinom wielodzietnym zniżki na swoje usługi i produkty. W 2021 r. wydano 1471 nowych kart. W sumie z Karty Dużej Gdańskiej Rodziny w 2021 r. skorzystało 17 977 osób, a przez cały okres funkcjonowania programu – 34 261 osób.
- W MOPR zorganizowano **grupę wsparcia dla kobiet po przemocy i ich dzieci**, by wzmocnić poczucie wartości u kobiet z doświadczeniami przemocy, ich wiarę we własne możliwości, sprawczość, samodzielność, jak również pogłębić więź matek z dziećmi.
- W 2021 r. prowadzono **remonty dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych**, tj.:
 - placówki opiekuńczo-wychowawczej Zielony Zakątek przy ul. Modrej 69b, prowadzonej w ramach Gdańskich Domów dla Dzieci – remont został zakończony w grudniu 2021 r., a dzieci powróciły do placówki 23 grudnia 2022 r.;
 - placówki opiekuńczo-wychowawczej Dom na Batorego przy ul. Batorego 4, prowadzonej w ramach Gdańskiego Domu Integracyjno-Rodzinnego – przewidywany termin zakończenia prac to koniec marca 2022 r.

Cel operacyjny III.6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej

- **Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2016–2023** – celem programu jest integrowanie działań związanych z polityką mieszkaniową oraz pomocą i integracją społeczną. W 2021 r. na cele programu przeznaczono z zasobu lokalowego gminy kolejnych 13 mieszkań (1 przeznaczono na mieszkanie wspomagane, a 12 – na mieszkania ze wsparciem). Ponadto kontynuowano prace koncepcyjne nad przygotowaniem inwestycji na cele społeczne związane z realizacją Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego. Ogółem w 2021 r. w ramach programu funkcjonowały 193 mieszkania; wsparcie objęto łącznie 434 osoby: w 72 mieszkaniach wspomaganych z 14 projektów objęto pomocą 265 osób, a w 121 mieszkaniach ze wsparciem z 7 projektów (w tym w 48 pomieszczeniach tymczasowych – Centrum Treningu Umiejętności Społecznych) – 169 osób. W 2021 r. 4 mieszkania wspomagane przekształcono w mieszkania ze wsparciem, a 2 mieszkania ze wsparciem zostały przekształcone w mieszkania docelowe. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym VII. Infrastruktura\]](#)

- Gdański Program Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych** – jest innowacyjnym na skalę kraju rozwiązaniem, które ma przeciwdziałać rosnącemu zadłużeniu mieszkańców, przestępstwom i nadużyciom ekonomicznym oraz związanym z nimi negatywnym zjawiskom. W jego realizacji uczestniczy szeroka reprezentacja przedstawicieli różnych instytucji i organizacji. W 2021 r. kontynuowane były działania i akcje edukacyjne skierowane do mieszkańców, które z uwagi na sytuację epidemiologiczną prowadzono w formule online z wykorzystaniem portalu gdansk.pl. Przeprowadzono Tydzień Bezpieczeństwa Ekonomicznego (14–18.06.2021 r.) w formule online oraz Dzień bez Długów (17.11.2021 r.) online i stacjonarnie w Galerii Metropolia. Wydano publikację tematyczną „Pocieszek – Poradnik Dłużnika. Zadłużenia czynszowe” w wersji elektronicznej i drukowanej. W Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych odbyło się 137 konsultacji indywidualnych; 1590 odbiorcom udzieliło ono informacji przez infolinię. Doradztwem finansowym ds. bankowych i pożyczkowych objęto 58 odbiorców oraz stworzyło 122 indywidualne plany wyjścia z zadłużenia. W 2021 r. sąd rozpatrzył wnioski o upadłość na kwotę ok. 6,1 mln zł. Działania Centrum poszerzono o wsparcie prawne, doradcze i psychologiczne dla osób, których zła sytuacja finansowa była związana z uzależnieniem od alkoholu (skorzystało z niego 77 osób), a także wsparcie w wypadku zaburzeń adaptacyjno-rozwojowych oraz nawrotów kryzysów i zaburzeń psychicznych związanych z nadmiernym zadłużeniem lub pokrzywdzeniem przestępstwami / nadużyciami ekonomicznymi (62 korzystających). Dla odbiorców programu funkcjonowało w 2021 r. 1 mieszkanie wspomagane, z którego skorzystały 3 osoby.
- Gdański Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018–2023** – zapewnia kompleksowe wsparcie osobom doświadczającym bezdomności i działa na rzecz ich społecznej reintegracji. W 2021 r. w ramach programu prowadzono m.in. następujące działania:

 - ze względu na utrzymującą się sytuację epidemiczną kontynuowano zabezpieczenie miejsc izolacyjno-kwarantannowych dla osób doświadczających bezdomności zgodnie z wytycznymi Wojewody Pomorskiego – zabezpieczenia w tej formie skorzystały 403 osoby;
 - do mieszkańców i turystów skierowano akcję informacyjno-pomocową nt. przeciwskazań do wspierania żebractwa oraz właściwych sposobów reagowania na to zjawisko;
 - 6 streetworkerów dotarło ze wsparciem do 403 osób bezdomnych, z którymi spotkali się 1366 razy – usługa typu outreach;
 - w okresie jesienno-zimowym zorganizowano pomoc mobilną – Autobus SOS – z dostępem do usług ratownika medycznego i pracownika socjalnego / streetworkera oraz gorącego posiłku; w 2021 r. wydano ponad 25 tys. porcji zupy i ponad 1,8 tys. sztuk odzieży, a z mobilnej pomocy korzystało średnio 56 osób dziennie;
 - zabezpieczono miejsca w schroniskach z usługami opiekuńczymi na terenie innych gmin, z czego skorzystało 19 osób;
 - prowadzono świetlicę dla osób w kryzysie bezdomności – z pomocą animatorów społecznych, opiekuna i pracownika socjalnego 92 osoby miały okazję bezpiecznie i aktywnie spędzić dzień w świetlicy;
 - 364 osoby objęto kontraktem socjalnym, będącym narzędziem pracy z osobami doświadczającymi bezdomności, w którym zapisane są uprawnienia i zobowiązania do działań;
 - wprowadzono indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, polegające na wspieraniu osoby bezdomnej w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych, oraz udzielaniu pomocy w uzyskaniu zatrudnienia; w 2021 r. programem objęto 27 osób;

- prowadzono proces usamodzielniania osób doświadczających bezdomności, w którym uczestniczyło 98 osób, w tym 52 osoby w mieszkaniach wspomaganych, 10 w mieszkaniach ze wsparciem i 36 w ramach projektu Osiedle Sitowie (usamodzielniało się 49 osób doświadczających bezdomności);
- w projekcie „Housing First” wdrażano rozwiązania mieszkaniowe w nurcie redukcji szkód skierowane do osób bezdomnych przebywających w przestrzeni publicznej; wsparciem pracownika socjalnego objęto 11 uczestników;
- prowadzono Gdańskie Forum Współpracy, w ramach którego podejmowane były wspólne działania 25 instytucji miejskich, organizacji pozarządowych i służb, m.in. kompleksowo wspierających osoby bez dachu nad głową.

ryc. 6. Spektakl teatralny podczas obchodów 10-lecia projektu Osiedla Sitowie. Fot. D. Paszliński / gdansk.pl

- **Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Gdańsku na lata 2021-2031** – zakończono prace nad przygotowaniem nowego, wieloletniego programu, który został przyjęty uchwałą Rady Miasta Gdańska w lutym 2021 r. Podjęto prace nad przygotowaniem harmonogramu wdrażania tego programu z szerokim udziałem środowisk realizatorów i beneficjentów – został on przyjęty zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska na okres 2022-2024. W ramach programu przewidziano m.in. wsparcie osób niepełnosprawnych przez asystentów osobistych, usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne oraz w zakresie mieszkaniowym i rehabilitacyjnym. Działania podjęte i zrealizowane w 2021 r. to m.in.:
 - **usługa asystenta osoby z zaburzeniami psychicznymi** wspierającego ją w procesie rozwoju, usamodzielniania i włączania w różnych obszarach życia – w 2021 r. zrealizowano 17,7 tys. godz. usług, a wsparciem objęto 86 osób;
 - **zabezpieczenie 13 środowiskowych domów samopomocy** z 333 miejscami, z których skorzystały 402 osoby, oraz 6 klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami z 77 miejscami, z których skorzystało 113 osób;

- program **„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”** finansowany w ramach Funduszu Solidarnościowego – usługa polegała na zapewnieniu osobom z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym lub umiarkowanym wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowania w życiu społecznym; z usług skorzystały 203 osoby, a łącznie zrealizowano 36,3 tys. godz. usług;
 - pozyskanie dofinansowania (kolejny raz) na prowadzenie **dziennego domu pomocy** w ramach Programu Wieloletniego „Senior +” (ul. Dolna 4);
 - program **„Opieka wytchnieniowa”** finansowany z Funduszu Solidarnościowego – polegał na zapewnieniu wsparcia członkom rodzin lub opiekunom w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z niepełnosprawnościami oraz nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności; dzięki usłudze opiekunowie osób z niepełnosprawnościami mieli możliwość m.in. załatwienia codziennych spraw, odpoczynku czy podjęcia działań w kierunku zatrudnienia; usługę realizowano w 3 modułach: I. pobyt dzienny w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością oraz w ośrodkach wsparcia (90 os.), II. pobyt całodobowy w ośrodkach wsparcia (22 os.), III. poradnictwo specjalistyczne dla opiekunów osób z niepełnosprawnością (59 os.);
 - zapewnienie trwałości projektu **„Gdański model deinstytucjonalizacji usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi”** poprzez zlecenie dalszego wsparcia mieszkańców w środowiskowym domu samopomocy, klubie integracji społecznej oraz mieszkaniu wspomagany.
- **Aktywizacja społeczno-zawodowa** – działania i projekty wspierające w powrocie na rynek pracy, skierowane głównie do osób w szczególnie trudnej sytuacji, m.in. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym V. Innowacyjność i Przedsiębiorczość\]](#):
 - **System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku** – komponent aktywnej integracji, którego celem jest kompleksowe wsparcie mieszkańców Gdańska w powrocie na rynek pracy; do końca 2021 r. wsparciem objęto 700 osób;
 - **System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku** – komponent usług społecznych, którego celem jest zwiększenie dostępności usług społecznych dla mieszkańców Gdańska; do końca 2021 r. ze wsparcia w projekcie skorzystało 515 osób;
 - **GPS – Gotowość Praca Samodzielność II** – projekt mający na celu zwiększenie szans na zatrudnienie osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym; wsparciem objęto 480 osób – w efekcie wsparcia projektowego 128 osób podjęło zatrudnienie, 224 osoby uzyskały kwalifikacje, a 41 osób rozpoczęło poszukiwanie pracy;
 - **Cała Naprzód II i Cała Naprzód III** – dwie edycje projektu realizowanego we współpracy z gminą Pszczółki i gminą Suchy Dąb, skierowany głównie do osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy; wsparciem objęto łącznie 135 osób – dzięki udziałowi w projekcie 96 osób ukończyło szkolenia, a 7 osób odbyło staż zawodowy; 69 osób uzyskało kwalifikacje zawodowe, a 62 osób podjęło zatrudnienie lub poprawiło swoją sytuację na rynku pracy;
 - **Z nami zbudujesz swoją przyszłość – aktywizacja zawodowa 30+** – w 2021 r. kontynuowana była 3. odsłona projektu, w ramach której wsparciem objęto 55 osób; trwały też przygotowania do rozpoczęcia 4. edycji;

- **Aktywizacja osób bezrobotnych** w powiecie m. Gdańsk i gdańskim (IV) oraz Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie m. Gdańsk i gdańskim (IV) – projekty skierowane do osób bezrobotnych, ukierunkowane na podniesienie kwalifikacji i uzyskanie zatrudnienia, realizowane w latach 2019–2022; w 2021 r. wsparcie otrzymało 711 uczestników obu projektów;
 - kontynuacja działań w zakresie projektu „**Zintegrowana Inwestycja w Talenty**” (III), ukierunkowanego na uzyskanie zatrudnienia przez osoby pozostające bez pracy oraz na poprawę sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy; projekt objął wsparciem 452 uczestników, a jego realizacja będzie kontynuowana w 2022 r.;
 - **Odkryj swój kapitał** – projekt ukierunkowany na zwiększenie zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; realizacja projektu zakończyła się w marcu 2021 r. – wsparciem objęto łącznie 108 osób;
 - **Pracownicy 30+** – program aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru metropolitalnego; w 2021 r. kontynuowano realizację 2. edycji, w ramach której objęto wsparciem 110 osób; projekt zakończył się we wrześniu 2021 r., rozpoczęła się również realizacja 3. edycji, która kontynuowana będzie w 2022 r.;
 - **Mama na etacie** – program adresowany do kobiet wchodzących i powracających na rynek pracy po urlopie macierzyńskim/wychowawczym; w 2021 r. z oferowanego wsparcia skorzystały 53 kobiety;
 - **warsztaty motywacyjne** dla osób długotrwale bezrobotnych oraz poradnictwo zawodowe dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności.
- Podjęto działania związane z realizacją **ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami**. W 2021 r. został zakończony proces budowania i szerokiej konsultacji społecznych – pierwszych realizowanych przy użyciu wersji w pełni dostępnych dla osób ze szczególnymi potrzebami – szczegółowych standardów dostępności dla kształtowania przestrzeni i budynków w Gdańsku. Standardy zostały przyjęte w formie „Poradnika projektowania uniwersalnego” Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska nr 1746/21 z 9 listopada 2021 r. Do 15 osób poszerzono zespół koordynatorów dostępności, których zadania koncentrują się na podnoszeniu i koordynacji dostępności w mieście dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarach wskazanych ustawowo i obszarze dostępności społecznej. Złożone zostały raporty o zapewnieniu dostępności przez wszystkie podmioty realizujące zadania miasta i posiadające numer REGON. Te raporty oraz zrealizowany szeroki audyt dostępności w Urzędzie Miejskim w Gdańsku i jednostkach organizacyjnych stanowią podstawę do prac nad programami poprawy dostępności.
 - Gdańsk aktywnie uczestniczył również w pracach nad **Standardem Minimum** na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami przygotowanym z udziałem organizacji i środowiska osób z niepełnosprawnościami. Inicjatorem opracowania była Komisja Społeczno-Gospodarcza przy stowarzyszeniu Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot. W styczniu 2021 r. OMGGG przyjęła Standard Minimum na rzecz Osób z Niepełnosprawnością i Ich Otoczenia.
 - **Punkty informacyjno-konsultacyjne** umożliwiają wczesne podejmowanie działań na rzecz osób potrzebujących pomocy oraz świadczą pomoc w ramach specjalistycznej sieci wsparcia. W 2021 r. działały: Centrum Informacji i Wsparcia dla Niewidomych i Słabowidzących Mieszkańców Gdańska, 19 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i/lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, centrum informacji przy Domu Pomocy Społecznej przy ul. Hożej, punkt wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto w każdym z 9 centrów pracy socjalnej MOPR mieszkańcy Gdańska mają dostęp do poradnictwa pracowników socjalnych oraz specjalistów: psychologa, prawnika i pedagoga.

- **Program osłonowy w zakresie dożywiania** – gdańszczanie znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej mogli skorzystać z dożywiania w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 oraz miejskiego programu osłonowego, będącego rozszerzeniem i uzupełnieniem programu rządowego. W 2021 r. udzielono wsparcia przez dofinansowanie posiłków dla dzieci w szkołach i przedszkolach, zapewnienie dowozu posiłków osobom starszym, chorym i z niepełno-sprawnością do miejsca ich zamieszkania, zapewnienie posiłków w jadłodajniach osobom dorosłym, organizację paczek świątecznych dla dzieci z najuboższych rodzin, przyznanie świadczenia pieniężnego na zakup żywności. Łącznie wsparciem w zakresie dożywiania objęto 5644 osoby (w tym 2327 dzieci, z których 1565 otrzymało pomoc w formie posiłku).
- **Za życiem** – w związku z programem i ustawą „Za życiem” skierowaną do kobiet w ciąży, w szczególności w ciąży powikłanej, a także do rodzin z dziećmi, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę, w Gdańsku realizowano usługi wspierające i rehabilitacyjne (przygotowano 24 asystentów rodziny i 4 rodziny wspierające oraz zwiększono dotację na uczestnika zajęć w środowiskowych domach samopomocy), a także mieszkaniowe (kontynuowano wsparcie w 3 mieszkaniach chronionych dla 11 osób). Z zadań określonych w programie prowadzono również usługi opieki wytchnieniowej. W ramach programu „Za życiem” w 2021 r. funkcjonował również Ośrodek Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczy świadczący specjalistyczne usługi wspierające rozwój dzieci do 6. roku życia i ich rodzin. Pomocą objęto 328 dzieci i ich rodzin – zrealizowano 17,6 tys. godz. terapii i konsultacji.
- **Modernizacje w placówkach pomocy społecznej:**
 - zakończono budowę **nowej siedziby Gdańskiego Pogotowia Opiekuńczego**, zlokalizowanej przy ul. Sobieskiego – powstały 3 wolnostojące budynki wraz z częścią rekreacyjną zawierającą m.in. małe boisko, plac zabaw i urządzenia siłowni zewnętrznej; w 2021 r. trwały prace nad zagospodarowaniem przestrzeni nowych placówek poprzez dostosowanie jej do potrzeb nowych mieszkańców i nadanie jak najbardziej domowego charakteru;
 - zakończono **modernizację siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie**, zlokalizowanego przy ul. Konrada Leczkowa 1a;
 - zakończono remont pomieszczenia hostelowego dla osób o szczególnych potrzebach w Ośrodku Interwencji Kryzysowej;
 - rozpoczęto **przygotowania do modernizacji placówek dla osób bezdomnych**; trwały prace nad opracowaniem dokumentacji technicznych dla poszczególnych placówek;
 - trwały **prace modernizacyjne budynków Gdańskiego Domu Integracyjno-Rodzinnego** przy ul. Batorego 4 oraz Gdańskiego Domu dla Dzieci przy ul. Modrej 69b; realizacja inwestycji przy ul. Modrej 69B została zakończona, a modernizacja placówki przy ul. Batorego będzie kontynuowana w 2022 r.;
 - zakończyła się modernizacja budynku przy ul. Kartuskiej 32-34, po dawnym Gimnazjum nr 2, na potrzeby **Gdańskiego Centrum Świadczeń**; placówka została przeniesiona do nowej siedziby; w 2022 r. kontynuowane będą prace związane z zagospodarowaniem terenu;
 - trwały prace związane z przygotowaniem dokumentacji technicznej dla modernizacji budynku zlokalizowanego przy ul. Srebrniki 5a – na potrzeby utworzenia **Centrum Zdrowia Psychicznego** dla dzieci i młodzieży; prace nad dokumentacją będą kontynuowane w 2022 r., planowane jest także rozpoczęcie robót budowlanych.

Cel operacyjny III.7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną

- **Gdańska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030** – podstawowy dokument nakreślający kierunki rozwoju społecznego w Gdańsku. Identyfikuje trudności i problemy gdańszczan oraz wskazuje optymalne kierunki rozwiązań. Strategia jest realizowana przez branżowe programy, projekty, modele, procedury i plany. W 2021 r. działania skupiały się na:
 - koordynacji rozwiązywania problemów społecznych opartej na zadaniach i działaniach zaplanowanych w branżowych programach, projektach, procedurach i planach oraz w Programach Operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta;
 - uczestniczeniu w pracach zespołów zarządzających i monitorujących realizację programów branżowych z obszaru rozwiązywania problemów społecznych oraz zintegrowaniu monitorowania GSRPS i PO ISiAO – zorganizowano 7 spotkań zespołu Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska;
 - prowadzeniu prac nad budową 6 programów – opracowywano kolejne edycje tych dokumentów;
 - monitorowaniu Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 poprzez prace Zespołu Zarządzającego GSRPS – zorganizowano 1 spotkanie Zespołu i sukcesywnie monitorowano Plan Realizacyjny GSRPS na lata 2020-2021; najważniejszym tematem prac była implementacja wniosków wynikających z przeprowadzonej w 2020 r. etapowej ewaluacji strategii odnoszących się do 3 wybranych kierunków działań GSRPS: nr 2 (Wzmocnienie i rozwój partycypacji społecznej), 3 (Rozwój partnerstwa i solidarności na co dzień) i 4 (Subsydiarność).
- **Współpraca krajowa i ponadnarodowa w zakresie polityki społecznej** – wymiana wiedzy i doświadczeń, a także realizacja wspólnych projektów. Główne obszary współpracy w 2021 r. to mieszkalnictwo społeczne, rozwiązywanie problemu bezdomności oraz współdzielone miejskie dobra publiczne. W ramach Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego zorganizowano dla przedstawicieli instytucji i organizacji zaangażowanych w jego koordynację wizytę studyjną w Stargardzie, podczas której wymieniano się doświadczeniami w zakresie mieszkalnictwa społecznego. Gdańsk we współpracy z Warszawą i Wrocławiem uczestniczył w partnerskim projekcie prowadzonym przez Zarząd Główny Towarzystwa Pomocy św. Brata Alberta z udziałem partnera zagranicznego z Portugalii, wdrażającym rozwiązania w zakresie wsparcia osób w kryzysie bezdomności ulicznej prowadzone metodą housing first. W 2021 r. zakończył się 3-letni projekt „Civic eState. Współdzielone miejskie dobra publiczne”. Kontynuowano realizację projektu EUARENAS „Miasta jako areny innowacji politycznej we wzmacnianiu demokracji deliberatywnej i partycypacyjnej”, którego celem jest zwiększenie efektywności i jakości zarządzania na poziomie lokalnym przez stworzenie i testowanie partycypacyjnych metod podejmowania decyzji na poziomie lokalnym (dzielnicowym), włączających mieszkańców w lokalne procesy decyzyjne. W 2021 r. odbyło się 1 spotkanie projektowe w Finlandii oraz szereg spotkań online – zarówno wszystkich partnerów projektu, jak i grupy roboczej, do której przypisane jest miasto – oraz warsztaty projektowe na poziomie miejskim. Kluczowym partnerem w kraju była Unia Metropolii Polskich, z którą współpraca skoncentrowała się głównie na zdrowiu publicznym, edukacji i pomocy społecznej.

- **Współpraca metropolitalna** – głównym wymiarem tej współpracy był udział miasta w procesie przygotowywania i konsultowania Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030. Ponadto koordynowano na poziomie miasta zgłaszanie uwag do projektów Regionalnych Programów Strategicznych, analizowano projekt Wojewódzkiego Planu Transformacji na lata 2022-2026 i zgłaszano do niego uwagi, a także program Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Ważny obszar aktywności stanowiły ponadto projekty metropolitalne realizowane w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, dzięki którym zwiększa się dostęp do usług społecznych. Podobne działania podejmowane były na podstawie partnerstwa z okolicznymi samorządami w ramach projektów aktywizujących zawodowo i społecznie beneficjentów projektu.
- **Prawo lokalne na rzecz integracji i pomocy społecznej** – w 2021 r. opracowano i uchwalono 5 nowych branżowych dokumentów: „Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024”, „Gdański Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023”, „Powiatowy Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Gdańsku na lata 2021-2031”, „Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2022”, a także „Szczegółowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2022”. W prace nad każdym z nich zaangażowani byli przedstawiciele samorządu i organizacji pozarządowych współpracujących merytorycznie w obszarach tematycznych. Dodatkowo w 2021 r. prowadzono prace nad kolejną edycją „Miejskiego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli”. Istotnym elementem wdrażania Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego było przygotowanie do wdrożenia w politykę społeczną miasta nowego rozwiązania w zakresie mieszkalnictwa społecznego, czyli modelu „Najpierw Mieszkanie” będącego rezultatem partnerskiego projektu, w którym uczestniczy Miasto Gdańsk. Na podstawie tego modelu realizowany jest projekt oparty na redukcji szkód: „Housing first – najpierw mieszkanie w Gdańsku”.
- **Badania, monitoring i ewaluacja** – w 2021 r. wdrażano rekomendacje wynikające z badań i ewaluacji dokumentów strategicznych przeprowadzonych w 2020 r. Podjęto następujące projekty badawcze:
 - przeprowadzono badanie jakości usług opiekuńczych, które miało na celu ocenę wdrażania wprowadzonego w 2020 r. standardu usług opiekuńczych w Gdańsku. Narzędzia badawcze zostały dostosowane do sytuacji epidemicznej; w ankiecie telefonicznej odpowiedzi udzieliło 190 usługobiorców, ankiety papierowe i internetowe uzupełniło 120 opiekunów oraz 46 pracowników socjalnych;
 - w 2021 r. stworzono narzędzie badawczo-ewaluacyjne do badania poziomu włączenia społecznego w gdańskich klubach i domach sąsiedzkich przez zaadaptowanie doświadczeń narzędzia „Community Balance” wchodzącego w zakres projektu „Civic eState” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu URBACT III;
 - sporządzono Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 r. wraz z rekomendacjami;
 - w zakresie mieszkalnictwa społecznego przygotowano analizę otoczenia społecznego potencjalnych działek pod inwestycje na cele Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego oraz analizę kosztów GPMS w kontekście wieloletniej prognozy finansowej;

- przeprowadzono analizę porównawczą gęstości usług społecznych oraz charakterystyki demograficznej dzielnic Gdańska;
- dokonano analizy usług świadczonych na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży;
- w zakresie zdrowia psychicznego przeprowadzono analizę potrzeb z zakresu zdrowia psychicznego w pandemii, analizę zdarzeń suicydalnych wśród dzieci i młodzieży oraz analizę procedur w sytuacjach kryzysowych.

Ponadto w 2021 r. zrealizowano badania ewaluacyjne dotyczące:

- programu edukacji zdrowotnej w zakresie zdrowia prokreacyjnego młodzieży w ramach „Programu wsparcia prokreacji dla mieszkańców Gdańska w latach 2017–2020” – raport za lata 2018–2020;
- Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016–2023 – za okres od lipca 2018 do czerwca 2021 r.;
- Szczegółowych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – raport za lata 2019–2020 oraz I półrocze 2021 r.;
- programu „Aktywny Samorząd” (działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami);
- Gdańskiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2018–2020;
- Gdańskiego Programu Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018–2023 (ewaluacja mid-term).

Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska [2015-2021]

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Cel III.1. Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób.	III.1.a. Liczba ofert w poszczególnych usługach społecznych zgodnie z katalogiem usług społecznych. <i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	•	•	•	•	907	1473	1489
	III.1.b. Poczucie możliwości realizacji własnych celów życiowych w ocenie mieszkańców. <i>Odsetek respondentów, którzy w badaniu „Jakość życia w Gdańsku” udzieliłi odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) możliwość realizacji własnych celów życiowych?”</i> <i>Źródło: Badanie „Jakość życia w Gdańsku” realizowane co dwa lata</i>	•	71,0%	•	73,4%	•	•	73,0%
	III.1.c. Liczba dzielnic, w których działają partnerstwa lokalne. <i>Partnerstwa lokalne to formalna lub nieformalna koalicja organizacji, instytucji i innych podmiotów z sektora pozarządowego, publicznego i prywatnego, działająca w danej dzielnicy lub rejonie.</i> <i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	•	8 (Orunia, Nowy Port, Dolne Miasto, Biskupia Górka, Siedlce, Przymorze, Osowa, Strzyża)	10 (Osowa, Siedlce, Piecki-Migowo, Strzyża, Stogi z Przeróbką, Nowy Port, Orunia, Ujeścisko, Biskupia Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto)	10 (Osowa, Siedlce, Piecki-Migowo, Strzyża, Stogi z Przeróbką, Nowy Port, Orunia, Ujeścisko, Biskupia Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto)	10 (Osowa, Siedlce, Piecki-Migowo, Strzyża, Stogi z Przeróbką, Nowy Port, Orunia, Ujeścisko, Biskupia Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto)	10 (Osowa, Siedlce, Piecki-Migowo, Strzyża, Stogi z Przeróbką, Nowy Port, Orunia, Ujeścisko, Biskupia Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto)	10 (Osowa, Siedlce, Piecki-Migowo, Strzyża, Stogi z Przeróbką, Nowy Port, Orunia, Ujeścisko, Biskupia Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto)
	III.1.d. Liczba inicjatyw realizowanych w ramach funduszu senioralnego, młodzieżowego, kulturalnego. <i>W ramach ww. funduszy co roku przeznaczana się określoną kwotę na animowanie działań nieformalnych grup gdańszczyzn</i> <i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	127	137	254	272	301	294	159

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	W tym:							
	fundusz senioralny	80	66	67	99	81	103	72
	fundusz młodzieżowy	47	50	103	36	85	57	60
	fundusz kulturalny	•	21	84	59	63	70	27
	fundusz sąsiedzki	•	•	•	78	72	64	32
	III.1.e. Liczba inicjatyw realizowanych w ramach inicjatywy lokalnej <i>Inicjatywa lokalna to animowanie działań społeczności lokalnych; polega na współpracy UMG z mieszkańcami w celu wspólnego realizowania zadań, których inicjatorami są nieformalne grupy mieszkańców. Zakres inicjatyw lokalnych został określony z art. 19b ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	•	•	•	•	3	0	0
Cel III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich.	III.2.a. Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz procesów partycypacyjnych. <i>W ramach wskaźnika liczono poszczególne konsultacje społeczne i procesy partycypacyjne zrealizowane przez Urząd Miejski w Gdańsku i jednostki organizacyjne Miasta Źródło: Biuro Prezydenta, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	•	86	102	196	147	93	138
	III.2.b. Zadowolenie mieszkańców z możliwości wpływania na działania władz miasta. <i>Odsetek respondentów, którzy w badaniu opinii społecznej w Gdańsku udzielili odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) swoje możliwości wpływania na działania władz miasta w Gdańsku?” Źródło: Badanie opinii społecznej realizowane na zlecenie Urzędu Miejskiego w Gdańsku</i>	•	28,1%	•	28,1%	•	24,8%	•
	III.2.c. Frekwencja w głosowaniu w ramach Budżetu Obywatelskiego. <i>Frekwencja w głosowaniu to odsetek uprawnionych do</i>	9,1%	10,0%	11,3%	12,4%	11,4%	8,6%	9,9%

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	<i>głosowania, którzy oddali głos. Źródło: Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami, Urząd Miejski w Gdańsku</i>							
Cel III.3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej.	III.3.a. Liczba zbudowanych „ścieżek wolontariatu”. <i>„Ścieżki wolontariatu” to programy wolontariatu realizowane w 6 obszarach, w których działają wolontariusze; zostały opisane w dokumencie Partnerstwa na rzecz Wolontariatu Miasta Gdańska Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	6	6	6	6	6	7	7
	III.3.b. Liczba ofert w poszczególnych „ścieżkach wolontariatu”. <i>Oferty pracy wolontariackiej w organizacjach i instytucjach publicznych realizowane w ramach poszczególnych „ścieżek wolontariatu” (zob. wskaźnik III.3.a). Jedna oferta może być skierowana do wielu wolontariuszy Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	•	386	550	597	571	234	272
	III.3.c Liczba wolontariuszy w poszczególnych „ścieżkach wolontariatu”. <i>Wskaźnik obejmuje wolontariuszy realizujących oferty wolontariackie w organizacjach i instytucjach publicznych w ramach poszczególnych „ścieżek wolontariatu” (zob. wskaźnik III.3.a.) Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	4157	3563	4060	4749	5114	4042	4811
	W tym:							
	wolontariat pomocowy, edukacja i wychowanie	898	951	1071	1481	1498	3055	3307
	kultura	832	872	740	976	873	347	314
	przestrzeń publiczna	1065	648	637	512	816	271	392
wolontariat ekologiczny	141	•	67	80	102	212	266	
wolontariat sportowy	550	748	1188	1200	1288	126	530	
wolontariat seniorów	671	344	357	500	537	473	538	

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	<p>III.3.d. Liczba podmiotów przyjmujących wolontariuszy.</p> <p><i>Organizacje i instytucje publiczne oferujące miejsca pracy dla wolontariuszy</i></p> <p><i>Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i></p>	●	229	231	242	272	281	291
	<p>III.3.e. Znaczenie wolontariatu jako aktywności społecznej w ocenie mieszkańców.</p> <p><i>Odsetek respondentów, którzy w badaniu opinii społecznej w Gdańsku udzielili odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie: „Czy dla Pana(i) osobiście – niezależnie, czy w ostatnim roku był(a) Pan(i) w wolontariat zaangażowany(a) czy nie – wolontariat jako forma aktywności społecznej jest czymś ważnym?”</i></p> <p><i>Źródło: Badanie opinii społecznej zrealizowane w Gdańsku na zlecenie Urzędu Miejskiego w Gdańsku</i></p>	●	75,3%	●	76,9%	●	83,9%	●
Cel III.4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z Miastem.	<p>III.4.a. Liczba wdrożonych narzędzi w procesie zarządzania zadaniami realizowanymi przez organizacje pozarządowe.</p> <p><i>Narzędzia wspierające zarządzanie zadaniami realizowanymi przez organizacje pozarządowe.</i></p> <p><i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i></p>	●	1	2	2	3	1	●
	<p>III.4.b. Zadowolenie przedstawicieli sektora pozarządowego ze współpracy z Miastem.</p> <p><i>Średnia ocena współpracy organizacji pozarządowych z Gminą Gdańsk (w skali „szkolnej”, gdzie 1 to ocena niedostateczna, a 6 – celująca) w badaniu „Ocena współpracy organizacji pozarządowych z Urzędem Miejskim w Gdańsku”.</i></p> <p><i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i></p>	●	4,3	4,7	4,1	●	●	3,9
	<p>III.4.c. Liczba beneficjentów zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe.</p> <p><i>Jedna osoba mogła zostać liczona wielokrotnie.</i></p>	532 812	445 613	464 958	383 138	576 563	1 277 023	843 539

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	<i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>							
Cel III.5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej.	III.5.a. Liczba usług wspierających rodzinę, dostępnych lokalnie w dzielnicach. <i>Usługi wspierające rozumiane zgodnie z art. 10 ust. 3; art. 76 ust. 4 pkt 3a, 5, 6, 9, 10, 12, 14, 17; art. 77 ust. 3 pkt 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i> <i>Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku</i>	•	1405	1259	1239	1207	791	1202
	III.5.b. Liczba indywidualnych ścieżek wsparcia dla rodzin. <i>Indywidualne ścieżki wsparcia rozumiane jako plany pomocy w pokonywaniu trudności w opiece i wychowaniu dzieci</i> <i>Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku</i>	362	363	426	379	351	324	369
	III.5.c. Liczba rodzin na jednego asystenta rodziny. <i>Iloraz liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i liczby asystentów rodziny</i> <i>Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku</i>	13,92	14,42	17,04	15,79	14,63	13,5	15,38
	III.5.d. Liczba udzielonych usług wspierających rodzinę. <i>Zob. wskaźnik III.5.a</i> <i>Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku</i>	•	742	635	584	506	354	482
	III.5.e. Liczba wychowanków pieczy zastępczej realizujących „indywidualne ścieżki wejścia na rynek pracy”. <i>Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia i określa w szczególności zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia oraz sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych</i> <i>Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku</i>	346	347	359	267	280	252	275

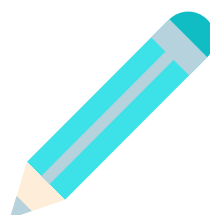
Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	III.5.f. Liczba rodzin zastępczych na jednego koordynatora pieczy. <i>Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku</i>	15,69	15,79	15,89	16,11	15,74	16,74	15,50
	III.5.g. Liczba osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. <i>Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku</i>	377	367	351	351	364	356	359
Cel III.6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej.	III.6.a. Liczba usług wspierających, dostępnych lokalnie w dzielnicach. <i>Usługi wspierające osoby i rodziny w trudnej sytuacji życiowej wynikają m.in. z art. 36 ust. 2 pkt a, g, i, j, l, m, o ustawy o pomocy społecznej</i> <i>Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku; Gdański Urząd Pracy</i>	7457	7052	6582	6693	6102	5531	6126
	III.6.b. Liczba osób objętych instrumentami aktywnej integracji. <i>Instrumenty aktywnej integracji mają na celu: odbudowę i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społecznym i odgrywania ról społecznych, odbudowę i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy lub zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego. Instrumenty aktywnej integracji we wskaźniku należy rozumieć jako: instrumenty edukacyjne, m.in. kursy, szkolenia, uzupełnianie wykształcenia; instrumenty zdrowotne, m.in. terapia, profilaktyka; instrumenty społeczne, m.in. asystentura, wsparcie we właściwym odgrywaniu ról rodzinnych; instrumenty zawodowe, m.in. staże, praktyki</i> <i>Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku; Gdański Urząd Pracy; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	126	429	722	459	374	467	224
	III.6.c. Liczba klientów na jednego pracownika socjalnego. <i>Przez liczbę klientów rozumie się liczbę osób korzystających z pomocy społecznej</i>	82,08	65,15	61,13	61,22	64,03	63,36	68,28

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	<i>Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku; Gdański Urząd Pracy</i>							
Cel III.7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną.	III.7.a. Liczba programów opracowanych według uspoijnionego wzoru. <i>W Wydziale Rozwoju Społecznego zastosowano ujednolicony szablon opracowywania programów i dokumentów strategicznych</i> <i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	2	6	3	2	1	•	•
	III.7.b. Liczba zdefiniowanych wspólnych programowych wskaźników. <i>W Wydziale Rozwoju Społecznego wdraża się systemowe ujednolicenie metodologiczne i unifikację wskaźników poszczególnych programów i dokumentów strategicznych</i> <i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	•	•	•	38	38	32	32
	III.7.c. Liczba współrealizowanych projektów metropolitalnych. <i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	•	•	15	15	15	16	16
	III.7.d. Liczba partnerstw interdyscyplinarnych i międzybranżowych. <i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	43	51	61	68	74	•	•
	III.7.e. Liczba programów i projektów międzysektorowych. <i>Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku</i>	6	8	14	26	29	•	•

• brak danych lub zjawisko nie występowało

NOTATKI

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

NOTATKI

A series of horizontal dotted lines for taking notes, spanning the width of the page below the header.

Zespół ds. Koordynacji i Ewaluacji Programów Operacyjnych:

Katarzyna Drozd-Wiśniewska
Marcin Hrynkiewicz
Żaneta Kucharska
Aleksandra Madajczyk
Sandra Stelmak
Magdalena Wiktor
Robert Wójcik
Jacek Zabłotny

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku
ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
www.gdansk.pl/strategia

GDAŃSK 2022

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” został przyjęty Uchwałą Nr XVII/514/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 roku.